

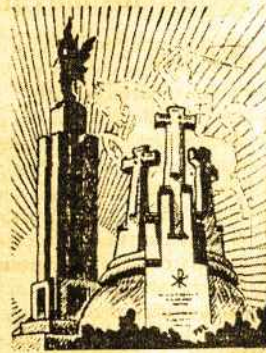
Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

ALD (LK) 2446

TĖVIŠKĖS AIDAI

Serving the Lithuanian Community for over 51 years

Nr 11 (2387) 2007 BIRŽELIO-JUNE 13

This bi-weekly newspaper was mailed on Wednesday, June 13, 2007

mgestautas@hotmail.com

Trėmimo 66-sias metines minint... Mes klajojom Sibiro šalyje

Ant kiekvieno kryžiaus parašyta trėmimo vietovė, kurioje kentė bada, šaltį, pažeminimą, atskirti atimiausi ir brangiausi mums žmonės.

Kauno Petrašiūno kapinėse skirta vieta memorialui šiems tragiškiems įvykiams įamžinti.

TIKĖJOM - IŠLIKSIM

Ištrauka iš Romualdo Gasicko užrašų...

...Vieną rytą Norilsko 5-to lagerio būdėtojas mums pranešė, jog mirė tautos vadas ir mokytojas Josifas Visarionovičius Stalinas. Išgirdę tokią žinią, vieni vyrai ėmė dainuoti, o prižiūrėtojas - verkti. Suprantama: jie gerai žinojo, jog dabar Gulagas bus pasmerktas žlugti, ir jiems teks ieškotis darbo, o kokio? Juk, be žmonių kankinimo, jie nieko doro nemokėjo. Tad suprantamas buvo prižiūrėtojo pyktis matant mus, vergus, dainuojančius...

Už tai mums sugalvojo bausmę. Kurie dainavom, sudarė režimo brigadą, į kurią ir aš patekau. Vare kasti pamatų dvylikos aukštų namui. Varydami koloną į darbą, tyčiojosi: duodavo komandą eiti greitai, po to staiga sustoti. Į nespėjusį laikui sustoti, žengti žingsnį - šaudavo. Kartą kareiviai iš bokštelių ant barako laiptų nušovė keletą vyrų.

Taip kankinami priėjome prie išvados: šitaip gali mus visus iššaudyti! Ką daryti? Nutarėme sykį iš viso neiti į darbą. Pareikalavome, kad iš Maskvos iškviestų komisiją, vadovaujamą Žukovo arba Vorosiłovo. Iškėlėme juodas ir raudonas vėliavas. Mes beveik visą mėnesį nedirbome, reikalaudami, kad peržiūrėtų bylas, kad apsvartytų, ar gali žmogus tokiomis sunkiomis sąlygomis išgyventi 25 metus.

Drauge buvo rusų karininkai, šturmainė Berlyną, mums aiškino, kad jie gerai pažįsta ir Žukovą ir Vorosiłovą. Tačiau jie yra bejėgiai mus užstoti prieš valdžią, nors Stalinas jau

ir mirė. Bet jie sakė padėsią mums išsikovoti laisvę. O vietinė valdžia su mūsų reikalavimais (elgtis žmoniškiau) nesutiko.

Vieną naktį į mūsų zoną atvedė apie 200 karininkų, tiesa, be ginklų, bet su... pagaliais. Ėmė supti mūsų barakus, iš jų varyti kalinius. Tačiau lageris netylėjo: apie 500 žmonių, kas ką pagavęs - akmenį, lentgalį ar gelžgalį - karininkus puolė taip staigiai, kad šie nesugebėjo pabėgti ir pateko mums į nelaisvę. Buvo išvaryti už zonos.

Iš Krasnojarsko atvyko lagerių viršininkas. Jis vedė su mumis derybas. Mes kėlėme tokius reikalavimus: 1. kad nakčiai nerakintų barakų; 2. kad numytų numerius; 3. peržiūrėtų bylas; 4. pagerintų maistą; kad į kalinius daugiau nešaudytų.

Tarytum susitarėme. Eisime dirbti.

Pradėjome dirbti vėl. Barakų jau nerakino. Pagerino gyvenimo sąlygas. Penktame lageryje buvo daug lietuvių: Jankavičius, Petras Škikūnas, Pranas Balta, Antanas Kivilius, Antanas Ūra, Petras Gataveckas, Švėgžda, Kisielius, Stankevičius, Kazys Abromavičius, Vincas Valiušis, Biskis, A.Šiurna, Kostas Balčiūnas, Jonas Šustikas, Ruzgys, Jankevičius, Juozaitis, Antanas Bagužis. Ėmė rinkti aktyvesnius. Ir vėl susitreikavome. Vėl iškėlėme juodas vėliavas. Mes buvome

Kiseliovo brigadoje. Jis ragino eiti į darbą. Prisimenu kaunietį, buvusį boksininką, inžinierių Ruzgį, jis kad trenkė per stalą su kumščiu, tai lenta ir lūžo pusiau, - tada brigadininkas nurimo.

Mūsų statybos zonoje dirbo keturi vikšriniai traktoriai buldozeriai. Nutarėme: uždėsime jiems iš šonų metalo plokštes ir pulsime kareivius. Gal pavyks paimti ginklų. Tačiau nesutarėme. Tokio išpuolio ypač bijojo tie, kurie buvo nubausti trumpesniai laikui. Vieną rytą tarp vielų pamatėme iškirptas angas. Per garsiakalbius įsakė, - kuriems beliko metal, gali išeiti iš zonos. Ragino visus bėgti, nes tik tie liks gyvi. Beveik niekas nebėgo. Buvome vieningi. Mes išjungėme transformatorinės pastotės įtampą, ir ruporai nutilo. Tada pats Kuznecovas su lagerio viršininku įėjo į zoną ir pradėjo aiškinti, kad pasiduotume geru. Ėmėm mėtyti į juos akmenimis. Ir vienas iš lietuvių, vardu Aleksiuksas, tiesiai pataikė čekistų karininkui į galvą. Tada įsakė kareiviams šaudyti. Kareiviai šaudė. Kas buvo priekyje, bėginti krito. Daug susėidė. Prisimenu, „Lietuvos žinių“ korespondentui Vyt. Kauneckui teko dvi kulkos. Girdėjau kalbant, kad buvo nukauta apie 37 žmonės. Tarp jų keletas lietuvių.

Mus grupėmis išvedė į tundrą. Buvo vidurvasaris. Uodai taip užpuolė, kad, atrodė, neiškęsime. Žmonės ėmė prašyti, kad greičiau vestų į paskirstymo punktą, nors ten buvo girdėti automatų paplūpas.

Ant rankų čėša plieno pančiai

Ant rankų čėša plieno pančiai,
Ant durų - užraktai tvirti.
Už ką, už ką mums tie retežiai
Už ką grasina mirtimi?

Ar kaltas aš, kad pamylėjau
Klonius ir kalnus Lietuvos,
Kad man patiko sodžiaus vėjai,
Karpyti lapai ažuolui.

Bet veltui čėša plieno pančiai,
Veltui grasina mirtimi.
Tai kas, kad mūsų jėgos mažos,
Bet laisvės rytas jau artai.

Jau trenkia aidai šuvių salvės
Ir verda milžinų kova.
Jau daug sūnų paguldė galvas,
Kad vėl laisva būtų Lietuva.

Ir vėl aukštai plazdens tripalvė
Kaimuos ir miestuos Lietuvos.
Niekad lietuvis savo žemėj
Lietuviu būti nebijos.

Vienas sargybinis pasakė:
-Neskubėkite, nes žinote, kas
jūs ten laukia. Kaltiems, kurie esate
iš Karagandos, dėl sukulto maišto bus
riesta.

Labai išsigandau, juo labiau
kad jau netoliese išgirdau tratant
automatų paplūpas. Gal iš tikrųjų -
viskas? O dar taip norėtusi gyventi!
Juo labiau kad iki baismės pabaigos
buvo likę tik pusantrų metų.

Prisimenu, vedė prie staliuko,
tikrino visus duomenis pagal
kartoteką, suskirstė į tris grupes.
Vienus vedė į dešinę ir nieko nedarė,
kitus varė tiesiai į sunkvežimius,
varydami mušdavo. Kai sunkvežimis
būdavo pilnas, kareiviai priedavo
arčiau ir iš automatų šaudavo į viršų.
Kaliniai sukrisdavo. Tada kai kurias
mašinas užtempdavo brezentu ir jos
nuvažiuodavo. Ėmė varyti pro
kareivius, sustojusius ratu. Vienas iš
kareivių ant kalinio kaklo užmeta virvę
ir galą stipriai laiko. O kitas kastuvo
kotu muša, daugiausia mušdavo
prižiūrėtojai Kirilikas, Provornas.
Mane irgi išstūmė į tą ratą. Bėgau
greitai, todėl kareivis virvės užmesti
nespejo. Tiesa, kastuvo kotu keletą
kartų gerai gavau. Prabėgęs ratą
krentu. Po tų represijų mus išvežė į
kitą lagerį Nr. 1 Medvežij į vario
kasyklas. Sargybiniai pagrasino, kad
jei dirbdami statybose negavote galo,
tai vario kasyklose gausite plaučių ligas
ir bus viskas. Aš ir čia nenusiminiau,
tuojau susiradau lietuvių draugų:
Jurgaitį, Grinių, Lamsargį, Vytautą
Mosteiką, Vaclovą Vodzinską, Karalių
Malinauską, Povilaitį, Vladą Seniūną,
Švagždį, Jankevičių, Misevičių, Praną
Balta, Petrą Gatavecką, Kostą
Balčiūną. Kai kurie jau dirbo vietos
geležinkelyje, jie padėjo, supažindino su
stoties viršininku. Aš jam daviau, kiek
turėjau, pinigų. Mane įdarbino vagonų
apžiūrėtoju.

Atvažiavo komisija ir iškvietė
nepilnamečius. Pirmiems peržiūrėjo
bylas ir paleido į laisvę. Mes visi
džiaugėmės, kad mūsų streikas ne
veltui. Man *troika* buvo davusi 8
metus, kad gerai dirbau, užskaitė 1

(Nukelta į 4 psl)

Į Žygimanto Karalaičio klausimus atsako

**dr. doc.
jėzuitas
Kazimieras
Ambrasas**

(Tėsinys)

17. Kokius įspūdžius parsivežėte iš tos kelionės? Kaip į jus žiūrėjo užsieniečiai? Ar domėjosi šia kelione? Nežinau, kaip atsakyti į tokią platą klausimą. Jeigu Dievas norės, turėsiu jėgų, laiko, lėšų ir dar būsiu gyvas, norėčiau parašyti ne keturis toms kaip s. Birutė, bet nors vieną knygą. Įspūdžiai - įvairūs, jų daug ir jau kai kurie užrašyti, bet dar daug reikia darbo. Užsieniečiai domėjosi - tiek pasauliečiai, tiek kunigai, radijas ir televizija, bet žurnalistai lieka žurnalistais.
18. Esate labai užimtas žmogus. Kaip atsipalaiduojate po darbą? Geriausias poilsis - kelionė, ypač į kalnus, pajūrį, prie ežero, upės arba kelionė laivu.
19. Ar mėgstate muziką? Kokia? Muzika - vienas iš abstraktesnių menų. Jis taip pat yra savotiška įtampa, bet klasikinė

muzika - pati vertingiausia, tik jau ne toji, kur būgnelius plėšo ir varo iš proto.

20. Ką mėgstate veikti laisvalaikiu? Kaip pakliūva. Labai gera, kai gali pabūti kokiame vienuolyne, - tyla, ramybė ir Dievo artuma. Tačiau nebloga pabūti ošiančiams miške, gėlėtoje pievoje, ypač kalnuose, dykumoje, prie upės, ežero jūroje arba vandenyne.
21. Kokius tris daiktus pasiimtumėte į negyvenamą salą? Šv. Raštą, kryžių ir lūpinę armonikėlę.
22. Kaip išleistumėte milijoną? Jeigu išloščiau arba kas padovanotų, atiduočiau mūsų namų ekonomui.
23. Jei turėtumėte galimybę pakeisti vieną gyvenimo įvykį, ką pakeistumėte? Arba jei nekeistumėte, tai kodėl? Įstočiau į Jėzaus Draugiją būdamas ne 47 metų, o kur kas anksčiau. Dabar negaliu ničnieko pakeisti, todėl gerai taip, kaip mane Dievas vedė iki šiol už rankos ir kaip susiklostė mano gyvenimas. JAM Dėkui ir M. Marijai už viską.
- Tau, Žygimantai, linkiu būti doru, sąžiningu, Dievą, savo tėvus ir savo kraštą mylinčiu žmogum, kurio nepapirksi nei pinigų saujai, nei šilta vieta, nei kokiais kitais blizgučiais.
- Kun. Kazimieras (pabaiga)

Antanas Saulaitis SJ. (www.bernardinai.lt)

Moterys Bažnyčioje

Kalbą apie moteris Bažnyčioje galima pradėti nuo pradžių arba nuo šios dienos. Tautų apaštalas Paulius sapnavo vyrą, kviečiantį jį skelbti Kristaus Evangeliją Europoje (Apld 16, 9). Į pirmąjį miestą atvykęs Paulius sutiko moterį - Lidiją, kurios širdį Viešpats atvėrė (16, 14). Per moterį tikėjimas atkeliavo į Europą, kaip per Moterį į pasaulį atėjo pats Jėzus. Mūsųose dažniausiai minimas tikėjimo perdavėjas yra ne tėvas, senelis ar kunigas, o močiutė. Gal tiek ir pakaktų dviem tūkstančiams krikščionybės metų bent Europoje aptarti.

Žinoma, mįslingai atrodo Naujojo Testamento liudijimai: „Sveikinkite Androniką ir Juniją <...>; jie

didžiai gerbiami apaštalų draugė (Rom 16, 7) ir prel. Antano Rubšio komentaras šios vietos išnašoje: „Junija - moteris apaštale?“ Paulius sveikina Kenchrėjos Bažnyčios diakonę Febę (16, 1). Pats Jėzus siunčia Mariją Magdalię savo apaštalams liudyti, kad Jis prisikėlęs (Jn 20, 17). Akivaizdu, jog romėnų laikais namams bet visam sodybos ūkiui vadovavo ne politikoje ir visuomenėje užimtas vyras, bet jo žmona. Koks buvo moterų vaidmuo namų Bažnyčioje iki viešesnės ir hierarchinės Bažnyčios sąrangos?

Esame pripratę vienuolinio gyvenimo pradininku vadinti šv. Antaną Atsiskyrėlį (III a.), tačiau pats šventasis savo pavyzdžiu laikė anksčiau už jį vienuolėmis tapusias moteris. Atrodytų, jos pirmos būrėsi į vienuoliškas bendruomenėles - ir ne įsakmiai tobulėti ar siekti šventumo, o atsileipti į tikrą žmonių bėdą ir reikalą, kaip kad seserys kazimierietės lygiai prieš 100 metų susibūrė padėti JAV lietuviams imigrantams. Įdomus liudijimas iš mano mokymosi gimnazijoje laikų: mūsų mokytojos Gailestingumo seserys negalėdavo nieko valgyti svečiuose, nes jų vienuolija buvo įsteigta badmečiu Airijoje prieš šimtą metų. Kad neapsunkintų lankomų varguolių, jos valgydavo tik vienuolyne (tikty saktyi, bendruolyne). Pakanka vien prisiminti, kas stovėjo po Jėzaus kryžiumi - nė vieno, kurį šimtmečiais vėliau būtume galėję vadinti garbingais titulais, išskyrus Joną.

Vienintelis, kuris apie moteris Bažnyčioje gali ramiai kalbėti, yra jokių viršininko sau neturintis popiežius, kaip Benediktas XVI gražiai atsiliepė keliose savo kalbose. Visiems kitiems teologiškai ar politiškai nepatogu apie tai prasiartinti, o moterų kunigystės klausimo išvis neleidžiama svarstyti (tao įtariamas kunigas netiktų būti vyskupu). Bažnyčios vadovybės pareigūnai mokslinėmis studijomis stengiasi įrodyti, kad moterys niekad nebuvo šventinamos į dvasininkų luomą. Iki XII a. tarp katalikų buvo diakonų, tik sakoma, skirtų tarnystei, ne luomui, nors paskutiniuosius žinomus (atsitiktinai - vienuolės) aprašymas apibūdina tikrus šventimus. Ne veltui kai kas pastebi, jog šiuolaikinių diakonų žmonos išėina tą patį mokslą, kaip ir jų vėliau įšventinami vyrai. Jeigu Bažnyčia sugrąžintų ar įsteigtų diakonų luomą, rytoj būtų jų po 10 000 vien JAV ir Brazilijoje - didžiulės pajėgos tarnystei.

Žinoma, nebūtina moterims būti Katalikų Bažnyčios hierarchijos įšventintąja dalimi, kaip jau esama - iki vyskupų - pas protestantus, įskaitant į katalikus panašesnius anglikonus. Tačiau ir čia, galima manyti, „valdo“ moterys. Jeigu tikėsime, kad žmogus esminės vertybės perima ankstyvojoje vaikystėje, tai šiandieninio vyskupo vidinės religinės nuostatos kildintinos iš močiutės mokymo, o pastarosios suvokimas gali siekti net XIX a. pabaigos kaimą. JAV atlikti tyrimai tarp kunigų rodo, kad šiam luomui (ir tarnystei) siekti didžiausią įtaką padaro: 1) artimiaus pažintas kunigas, 2) motinos pažiūra į sūnaus bažnytinį pašaukimą. (Bus daugiau)

Benas Ulevičius. (Tėsinys)

Kaip yra iš tikrųjų? Turime pripažinti, kad šiandienos tikintysys labai skiriasi nuo viduramžių krikščionio. Jis, rodos, daug geriau išmano gamtos mokslus, yra laisvas nuo daugybės prietarų ir stereotipų. Ar tokiam žmogui pagarbumas šventųjų relikvijoms vis dar gali būti svarbus?

Čia ir susiduriame su vienu iš didžiausių nesupratimų. Dažnai manome, jog nusiskundimai dėl relikvijų „barbariškumo“ rodo pasikeitusį šiandienos žmogaus mąstymą. Iš tikrųjų taip nėra. Šie nusiskundimai seni kaip pati krikščionybė. Nuo pat krikščionybės atsiradimo krikščionių požiūris į mirusiuosius tikėjimo didvyrius piktino nekrikščionis, atrodo jiems keistas ir neleistinas.

Anuometiniame romėniškajame pasaulyje paliešti mirusijai ir net jį pamatyti buvo laikoma bloga lemiančių ženklų; tuo tarpu krikščionys siekė paliešti kankinių palaikus, nešiodavo juos procesijose gatvėmis, statė altorius kapinėse, tiesiai ant mirusių tikėjimo didvyrių kapų. Kapinės Romos imperijos gyventojui buvo savaip grėsminga vieta, griežtai atskirta nuo gyvųjų miesto; tačiau būtent kapinėse krikščionys statė savo šventoves ir altorius - kapinės virsdavo savotiškais krikščionių miestais ir liturginiais centrais. Žymaus ankstyvosios krikščionybės tyrinėtojo žodžiais tariant, „kur tik sklido krikščionybė, su savimi ji nešėsi šventoves ir šventųjų palaikus“. Religinį pasibjaurėjimą, kurį tuometinei visuomenei kėlė krikščionių meilė kankinių palaikams, gerai išreiškia pagonio imperatoriaus Julijono žodžiai: „Krikščionys užtvindė visą pasaulį kapais ir kapavietėmis. Susirinkus daugybei žmonių, minioms spaudžiantis, jie nešioja numirėlių kūnus, ir visi savo akis susiteršia bloga lemiančiu mirusiojo reginiu. Argi diena, taip mirties paženklinta, gali būti laiminga? Kaip po tokių apeigų galima artintis prie dievų ir šventyklų?“. Julijonui net mirusiojo vaizdas atrodo pikta lemiantis ir suteršiantis. Akivaizdu, jog taip nemanė krikščionys, entuziastingai nešioję palaikus gatvėmis arba, kito pasibaisėjusio pagonio žodžiais tariant, „nuolat slampinėjantys aplink kapus“.

Apie šventųjų relikvijas

Taigi mes linkę piktintis relikvijų gerbimu ne todėl, kad esame „modernūs“. Atvirksčiai, esame panašūs į senovės pagonis. Kaip ir jie, šiuo požiūriu esame vis dar neatsivertę, dar netapome tikrais krikščionimis. Mums vis dar būtinas pasikeitimas, žvilgsnio „sukrikščionėjimas“. Bažnyčios požiūris į šventųjų relikvijas pagrįstas pagrindiniais krikščioniškos pasaulėžiūros teiginiais. Tai, kad relikvijų nevertiname, rodo, jog ne ligi galo perpratome pagrindinę Evangelijos žinią.

Tai provokuojantis pastebėjimas. Ką konkrečiai turite omenyje?

Graikiškame-romėniškame pasaulyje žmogaus kūnas nebuvo laikomas neabejotinai geru Dievo kūrinium. Buvo tikima, kad kūnas atsirado dėl kažkokios klaidos tvėrimo metu arba jį sutvėrė žemesniosios dievybės. Kūnas buvo laikomas sielos „kalėjimu“, atitraukiančiu sielą nuo dieviškojo dvasinio pasaulio. Tarp Dievo ir kūno negalėjo būti nieko bendro. Jei kas galėjo tikrai vienyti su dievybe, turėjo palikti kūną nuosalyje. Mat pastarasis - mirtingas, o j mirusį kūną dievams, pasak Euripido, „net pažvelgti nevalia“. Kodėl nevalia net pažvelgti? Kad nesusitęptų mirtimi, kad ja „neuzsikrėstų“.

Bet štai pasirodo krikščionybė. Pirmiausia ji skelbia, jog ne kas kitas, bet Dievas sutvėrė materiją ir žmogaus kūną - taigi jie geri. Maža to, Dievas pats įsikūnijo, tapo kūniškas, apčiuopiamas, materialus. Jis nepabijėjo „užsikrėsti“ mirtimi, atvirksčiai - jis prisėmė kūno mirtį, kad pats ją „užkrėstų“ savimi, savo dievyste ir gyvastimi! Tai labai svarbi naujiena. Ligi tol mirusiojo vaizdas terėškė, jog gyvenimas buvo „užkrėstas“ mirtimi; dabar tas pats vaizdas priminė, kad ant Golgotos mirtis buvo „užkrėsta“ gyvenimu. Ligi tol mirusiojo palaikai skelbė, jog mirtis „prarijo“ gyvenimą; dabar jie galėjo skelbti, kad gyvenimas, laikinai pasidavęs mirčiai, pats ją „prarijo“. Miręs kūnas jau nėra bloga lemiantis, suteršiantis, jis nereikia vien mirties pergalės. Jis tampa prisikėlimo vilties šaukliu. Jei žmogus, gyvendamas žemėje susivienijo su Kristaus mirties ir prisikėlimo slėpinio, jo paties mirtis tebus laiptelis į gyvenimą ir prisikėlimą. Juk toks žmogus tapo Kristaus likimo dalininku!

Toks krikščionybės požiūris į Dievą, žmogų, gyvenimą ir mirtį išskyrė ją iš aplinkinio pasaulio, darė ją provokuojančią, egzotišką ir naują.

(Bus daugiau)

TĒVIŠKĒS AIDAI

ABN 59 479 733 423

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

Redaktorė Marija Geštautienė, email: mgestautas@hotmail.com

Nežiūrint, kad mažėjantis prenumeratorių skaičius ir nuolat didėjančios leidybos išlaidos, prenumeratos kaina metams liks ta pati - Australijoje \$45, Europoje ir Amerikoje paprastai ir oro paštu \$A90. Atskiras numeris \$1-50.

Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratos paskiria auką, ir kurie nepamiršta TA savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiu gyvuoti. Skelbimai už skilties vieną cm \$4. Užuojaautos ir padėkos nuo \$20. Prašome čekius rašyti vardu „Tėviškės Aidai“. (Please write cheques in name of "Teviskės Aidai") Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida.

Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpiną ir taisy savo nuožūra.

Devynioliktosios Sajūdžio metinės

Edmundas Simanaitis

Didelės įtakos Lietuvos inteligentijai turėjo neseniai įsikūrusio Estijos Liaudies fronto veikla. Kilo noras sukurti ir lietuviams. Rados iniciatyva 1988 m. birželio 2 d. Vilniuje, Mokslininkų rūmuose surengti diskusiją „Ar įveiksime biurokratiizmą?“ Tiesą pasakius, tai buvo pirmas realus viešas bandymas įveikti dar vis tyrančią baimę kalbėti apie visuomenę varginančias bėdas. Diskusija parodė, kad tai įmanomas ir labai reikalingas dalykas. Ir jau kitą dieną Mokslų akademijos salėje sausakimšai susirinko per pusę tūkstančio techninės ir humanitarinės inteligentijos atstovų. Pirmininkavo akademikas Eduardas Vilkas.

„Susirinkom čia Akademijos jaunimo pageidavimu susitikti su grupe Akademijos mokslininkų. Visuomenė domisi įvairiais klausimais, kaip į juos žiūri mokslininkai. Susirinko tiek, kiek niekada čia nėra buvę žmonių. Tai rodo mūsų visuomenės didžiulį susidomėjimą persitvarkymo procesais, kurie vyksta šalyje ir mūsų respublikoje. Ir mes pabandydome kažkaip tuos klausimus, rūpimus mums visiems paliesti. Iš karto aš tiktai norėčiau, taip sakant, kreiptis į auditoriją, kad bus gana sunku mums šnekėtis, jeigu mes visi taip rėksim ir dejuosime. Mūsų reikalas yra svarstyti problemas, kad rastume objektyvią tiesą. (...) Na, žodžiu, mes didesnio patyrimo neturėdami (...) palikome visus klausimus ir įdėjome tokį sąlyginį pavadinimą: **socialinio- ekonominio persitvarkymo problemos**. Be abejo, tai yra pirmiausia socialinio gyvenimo pertvarkymo problemos. Tai galimi politinės struktūros pakeitimai, tai, kas yra svarstoma LKP Centro komiteto tezėse XIX konferencijai. Kita labai su tuo susijusi problema yra **ekonomikos pertvarkymas**,- kalbėjo akademikas.

Išplėskė audringa, sunkiai valdoma diskusija. Nuomonės, pasiūlymai, replikos kaitino atmosferą. Nieko panašaus sovietmečiu šioje salėje dar nėra buvę. Pats diskusijos faktas Mokslų Akademijos šventovėje iškalbingai liudijo įvykio svarbą. Galiausiai diskusija pasibaigė išrinkimu 36 žmonių, kurie pasivadino Lietuvos Persitvarkymo Sajūdžio iniciatyvine grupe. Grupės nepriklausomybininkų branduolį sudarė muzikologas prof. V.Landsbergis, architektas A.Skučas, kompozitorius prof. J.Juzeliūnas, filosofas A.Juozaitis, fizikas Z.Vaišvila. Toji diena pagrįstai laikoma Sajūdžio gimtadieniu.

SAJŪDIS - buvo vienintelė reali jėga galėjusi okupacijos sąlygomis be ginklo iškovoti smurtu ir klasta atimta Lietuvos nepriklausomybę. Šis masinis tautos judėjimas buvo panašus į cunamio bangą - pakilo, nulsė, nekenčiamas okupanto ir jo statytinių valdžios struktūras ir nuslūgo. Inteligentijos atstovai, aiškiai matydami prarają tarp komunistų propagandos ir tikrovės, remdamiesi išlikusia tautos sąmonėje laisvo gyvenimo kūrybine patirtimi, pasinaudodami „perestojkos“ periodu atleistais varžtais žodžiu ir spaudai,

entuziastingai pasinėrė į Sajūdžio veiklą.

To paties birželio 24 d. Sajūdis organizavo Gedimino aikštėje susitikimą su delegatais, vykstančiais į XIX SSKP partinę konferenciją Maskvoje. Tai buvo pirmas viešas ir atviras nuomonių forumas, dalyvaujant sovietmečio valdžios „grietinėlei“, daugeliu aktualių klausimų, pavyzdžiui, tautinės vėliavos, tautinio himno, pilietybės, lietuvių kalbos statuso, ekologijos ir pan. Savaiame suprantama, minioje knibždėjo gausus būrys kagebistų, jų agentų ir informatorių. Tačiau to mitingo atmosferą bene geriausiai atspindi dalyvių iškeltų plakatų užrašai. Juose atsispindėjo aktualijos ir didelių tikslų siekiamybė:

„Persitvarkymo Sajūdis - visai Lietuvai!“ „Ką gynė liaudies gynėjai - tremiant?“ „Laisva Lietuva Europos tautų šeimijoje!“ „Reikalaujame Lietuvos pilietybės!“ „II LKP CK sekretorius - generalgubernatorius. „Kodėl laikraščiai nerašo apie Sajūdį?“ „Šalin demagogiją!“ „Kas slepiasi už delegatų į partinę konferenciją?“ „TIESA“ - laisvė tiesa!“ „KGB - Laisvę Lietuvos politiniams kalinimams!“ „Dvikalbystė - rusifikacija“ „Drg. Gorbačiovai - visa Lietuva už persitvarkymą“ (rusų k.) „Savivalda Lietuvai!“ „Ir aš noriu valgyti iš specparduotės!“ „Pabaltijui suverenitetą!“ „Demokratijos!“ „Molotovas - Ribentropas“ „Hitlerizmas - stalinizmas“

„Sajūdžio žinios“ 1988 m. liepos 3d. numeryje išspausdino mitingę kalbėjusio prof. V.Landsbergio kalbą. Joje buvo ir tokia įžvalgi mintis: „Susirinkome čia labai svarbią dieną labai svarbiu reikalu. Išlydime delegatus, ir - kam jie atstovauja? Kokie buvo tie rinkimai? Manau, kad ir respublikos vadovybė yra pajutusi tam tikrą klaidą, tikiuosi, ir tam tikrą gėdą. Galbūt yra garantija, kad šie netikri rinkimai bus paskutiniai netikri rinkimai Lietuvoje.“ Taip ir įvyko! Po gero pusmečio - pirmieji laisvi rinkimai okupacijos sąlygomis, kuriuos laimėjo Sajūdis. Tai buvo vienas iš svarbiausių Sajūdžio uždavinių. Ateinančiais metais bus minimas Lietuvos Sajūdžio dvidešimtmetis. Šios kuklios, bet ypatingai reikšmingos Trečiajai Respublikai, laiko atkarpos paminėjimo renginiai organiškai siesis su Lietuvos tūkstantmečio renginiais.

X SAJŪDŽIO SUVAŽIAVIMAS

dr Rūta Gajauskaitė

Tyliai tyliai, be jokios reklamos ar pagarsinimo, gegužės 26 dieną Mokytojų namuose susirinko patys ištikimiausi sąjūdiečiai. Sunkiai kopė į 4-ą aukštą, kai kurie su lazdelėmis pasiramsčiuodami, tačiau šypsodamiesi ir laimingi jau 10-ą kartą į savo šventę rinkdamiesi. Nedidukė salė buvo puspilnė - tik 160 delegatų ir tai ne iš visos Lietuvos. Neatvyko žemaičiai, nei iš Klaipėdos, nei iš Palangos, Skuodo ar Tauragės. Nebuvo ir atstovų iš Politkalinių ir Tremtinių sąjungos, antros pagal skaitlingumą politinės organizacijos. Nebuvo ir Krikdėmų, Demokratų ar Žaliųjų. O juk Sajūdis nuo pat pradžių jungė visas dešiniąsias politines jėgas. Ir dabar įstatuose yra ši nuostata.

Kas atsitiko su šia tarptautinį garšą turėjusia organizacija, su kurios vardu siejamas SSSR žlugimas, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas ir demokratijos atstatymas? O kad taip atsitiko, patvirtina ir buvusių dalyvių susiformavusi nuomonė, kad daugiau nebeatvažiuos į tokius renginius.

Kas gi atsitiko Suvažiavime, kad net dalyvavusieji jau po pertraukos pusėtinai išsisukstė, o likusieji antroje dalyje tik patvirtino išėjusių teisingą sprendimą?

Bandome sekti įvykius nuo pradžios. O ji buvo labai širdinga, nes pradėjo mažieji Dvariono muzikos mokyklos muzikantai. Aišku, tai ne skaitlingi koncertai I-ojo Suvažiavimo metu, tačiau vaikai visuomet išlygina raukšles kaktoje ir širdį atgaivina. Jau vien tai, kad jauniausiems muzikantams buvo tik po 5 metukus, o vyresnieji - neperkopę 14, trumpam koncertui suteikė visiems žilaplaukiams mielo vertingumo.

Ir nesikrimto susirinkę sąjūdiečiai, kad čia ne Sporto rūmai ir jų ne 3 tūkstančiai su viršum... Nerimo tik dėl kvotų ir kvorumo - sprendimai bus teisėti? Ir be reikalo nerimo. Niekas iš organizatorių kvorumo nepaisė, balsų neskaiciavo, „bendru sutarimu - konsensumu“ sprendimus priiminėjo. Taip niekas ir nepastebėjo kaip įstatus papildė be 2/3 balsų, kaip Taryba išrinko. Vadovų gražių kalbų pasiklausė, šiek tiek padėjavo, bėdas parokavo ir namo išvažiavo...

Kažkas dar pabandė klausti, kaip čia atsitiko, kad ir niekas nieko nesulėdė, o iš kažkur nauja Taryba atsirado? Buvo skubiai paaiškinta, kad čia senoji Taryba kandidatus parinko... o Suvažiavimas jau tik patvirtino... taip įstatuose numatyta...

Štai tokio demokratijos varianto nei vienas sąjūdiečiai dar nebuvo girdėjęs. Na kaip puiku - Taryba pati save perrinko ir be jokių alternatyvų ar skyrių įvertinimo, patvirtinimui Sajūdžio suvažiavimui pristatė! Atrodo čia Azijos respublikų geroji patirtis, kur prezidentas savo kadenciją iki mirties tęsia, pritaikyta? Dabar šią naują turime ir mes. Anksčiau būdavo tik per rinkimus į Seimą „iš aukščiau numetamas“ kandidatas, o jau

skyrius turi jį nori nenori rinkimuose remti ir rinkti. O dabar jau ir visa Sajūdžio Taryba tokiu metodu pati save išrinko, o ne Suvažiavimas. Taigi Suvažiavimas jau nebe aukščiausias organas. Taryba aukščiau!

Patikrinus, tokių erezijų įstatuose nėra. Maža to įstatų pakeitimams reikia 2/3 balsų. Tuo tarpu nebuvo paskelbta Suvažiavimo kvota ir kvorumas. Taigi, ar sprendimai Suvažiavime teisėti, niekas nežino. Bet gal taip ir buvo planuota, kad pakirsti Sajūdžio autoritetą?

Na, trauk ją devynios tą tarybą. Svarbiau ką nutarė, juk dirbs tai sąjūdiečiai. Ale kur tau kur tau! Keletas dalyvių pasiūlė priimti sprendimą dėl sąjūdiečių gynimo bendrai, o tame tarpe generolas A.Kronkaičius pasiūlė konkrečiai dėl politkalinio A.Petrusevičiaus nuteisimo. Tiesa pasakius, dėl sąjūdiečių gynimo straipsnis įstatuose buvo siūloma pataisa dar II-Sajūdžio suvažiavime, tačiau ji priimta tik X-me Suvažiavime. Tai yra po 17 metų, kai daugelis sąjūdiečių jau nukentėjo būtent dėl persikrikštyjusių komunistų represijų, daugelis iš neviltilies, kad nebus apginti, nubyrejo ir iš 3 000 beliko tik 160.

O gal tai buvo planuotas, tikslingas tokio sąjūdiečių ginančio straipsnio įstatuose įrašymo trukdymas? Kad sužlugdyti Sajūdį...

Ir netgi dabar, įvertinus gynimo funkciją įstatuose, jokio A. Petrusevičių ginančio sprendimo, plano ar priemonių nebuvo priimta!!! Pirmininkas paaiškino, kad kai reikės tokią rezoliuciją, pareiškimą ar kitą dokumentą priims Taryba. Ir taškas.

O Suvažiavimui atrodo, kad tas būtinumas jau buvo, tik išskėlus bylą A. Petrusevičiui. Kad tas reikalingumas imtis būtent politinių priemonių gelbėti politkalinį, Lietuvos ginklo kūrėją, Seimo narį, jau dabar degte dega. Bet R. Kupčinskui atrodo kitaip ir klausimas buvo užslopintas.

Klausimas dėl mažumų privilegijų panaikinimo, dėl lietuviškų mokyklų uždarymo, pažeidžiant Konstituciją, dėl černobiliečių paremimo ir naujos AE statybos teritorinėje zonoje tik Rusijos kariuonių bazių naudai - iš vis nebuvo pateiktas Suvažiavimui balsuoti. Taip nusprendė Taryba. Pasirodo Taryba, o ne Suvažiavimas aukščiausias sprendimus daro. O juk tai gyvybiškai svarbūs tautai klausimai. Antro Černobylio Lietuvai nereikia. O mokykla - tai tautinės dvasios židynis ir Taryba tokį židinį užgesino. Neparėmė ir černobiliečių, 21metus skriaudžiamų, ujamų ir niekinamų. Nors jie plikomis rankomis užtrenkė sovietinio pragaro duris, tačiau šiandien skursta, serga ir miršta ne tik be žalos atlyginimo, kompensacijų, bet ir be pagarbos ar atjautos.

(Bus daugiau)

Sovietiniai žvėrys Budavonėje

Iš k.: kun. Vaclovas Balsys (1905-2005), kun. dr. Justinas Dabrila (1905-2005), kun. Jonas Petrika (1885-2005)

Ten žuvo kunigai – Balsys, Dabrila, Petrikas.

Mirusių kunigų kūnai, po žiauriausių kankinimų, buvo nepanašūs į žmonių kūnus. Gerai matėsi, kaip jie buvo kankinami. O kankinti ilgai, ir ilgai iš jų tyčiotasi. Jie baisiai sužaloti, badyti... Jų kaktose ir krūtinėse išdeginti kryžiai. Ko gero, dar gyviems išplėšti viduriai.

Tai gi, savo akimis, savo protais, savo kūnais daugybei iš žymių žmonių teko viską pakelti, patirti ir galų gale – numirt. Tai šventos Lietuvos aukos! Aišku, kad vien miškas mena ir žino visas įvykių smulkmenas. Bet jis – nebylys. Jis nepasakos.

Baisiausia tai, kad jie buvo deginami ir pjaustomi gyvi. Ir šito niekas nepaneigtų. Jiems supjaustytos nosys, nupjautos ausys, išbadytos akys, supjaustytos ir su viela sukabintos lūpos, nuo pečių lupta oda, išpjaustant ten kryžius...

Čia galima tik pridurti: *Nekaltą žudyti, daug proto nereikia. / Jėgos ir žiaurumo, daug žodžių pikto. / Tad budelis šaukia ir rėkia, ir keikia / visai nesijaučia prieš žmogų kaltu.*

Štai tada ir atsiranda puiki proga atsikratyti pačiais mokyčiausiais, gambiausiais ir pagarbos verčiausiais Lietuvos žmonėmis. O labiausiai apsišvietę

ŽEMAIČIŲ KANKINIAI

MARTYRS OF ŽEMAITIJA

THE TRAGEDY OF RAINIAI FOREST

- JUNE 24 - 25, 1941

Translated from the original Lithuanian by Gloria O'Brien

The information was obtained from direct witnesses, i.e., persons who had been held as criminals in the Telšiai prison and later managed to escape, or guards, supervisors or general employees at the prison. Selected portions of the booklet are translated here.

More than fifty years have passed since the tragedy of Rainiai Forest. Few remain of that generation as witnesses,

and in the forest clearing where the slaughter was carried out, young fir trees grow, never having seen that terrible night. But neither Žemaitija nor all of Lithuania have ever forgotten their martyrs and their suffering. Each year, on the anniversary of the massacre, crosses would spring up overnight, and the barbaric Red occupation forces and their henchmen would destroy them. Their vigilance was for naught, however - crosses continued to appear.

When the nation's Rebirth began, the story of Rainiai again rang out, as one of the most chilling tragedies of the Lithuanian nation, and all of Europe. Much has been written about it, but one booklet, "Žemaičių Kankiniai", published in 1942 by the patriots of Telšiai, and again later in Canada, became a bibliographic rarity. It was the first, and even till now the only, documentary source about the tragedy. At the beginning of the Rebirth, it was circulated by copying reprints. The latest publishers, Lietuvos Knygos Draugija, understanding its importance, resolved to offer it to the public once again, in 1991.

When war began between Germany and the USSR, political prisoners held by the Russians in the Telšiai prison hoped to be released. June 23rd and 24th saw a lot of Russian military traffic through the town, with various units driving back and forth, jamming the streets. During the night of the 23rd/24th, the communist party, NKVD, and militia, all scattered and left Telšiai. At that time, there were no Russians at the prison, and customary order was being maintained by the regular local prison guards. Despite pleas from the Lithuanian populace that the prisoners be released, the jailers refused to do so. On the morning of June 24th, a unit of Russian guards arrived. A decision was made, to liquidate all persons who had been identified as political prisoners. That day, June 24th, four large pits were dug in a clearing of the Rainiai woods. The night of 24th/25th, the prisoners were taken from their cells to a place where they were interrogated and sentenced to death. Their hands tied behind their backs, their mouths gagged, they were taken out, piled into truck beds, then driven away.

Statement of I. Tiškienė, Female Prisoner

On Tuesday morning, June 24th, I saw that the prison guard patrol had been doubled. In our cell, first in Lithuanian, then in Russian, orders were given that we must not open the windows, nor even look out. That day, I saw no one of our regular prison guard except for Vaitkus. That evening, going through our nightly chores, I saw that most of the prison guards were seated on the stairs near the kitchen, with a few armed Russians standing over them. I understood then, that the regular prison guards had been taken into custody.

About 3 or 4 in the afternoon, Vaitkus and the doctor (a fierce Communist), who had worked in the prison for the past month, walked back and forth around the cells, collecting all the political prisoners into Cell 7. That night, by 10 or 11 o'clock, we again got strict orders to stay away from the windows, or we would be shot. We obeyed. Soon after, we heard Vaitkus's voice in the corridor: "Men, get your things ready!" We thought that the political prisoners were being taken to Russia. One by one, the "politicals" were called by name out of Cell 7, and taken downstairs. Each prisoner's transfer took about 5

Lietuvos žmonės - tai ir buvo kunigai.

Kunigas Justinas Dabrila turėjo progos išsigelbėti. Tačiau šia proga kunigas nepasinaudojo. Jis, kaip ir daugelis Lietuvos Sūnų, žiaurų likimą sutikti ryžosi - čia. Iš čia besitraukiantys bolševikų okupantai nusprendė baisiausių būdu, su žiauriausiu sadizmu ir pasityčiojimu nužudyti visus tris kunigus (visi Vilkaviškio rajono) vienoje vietoje tuo pačiu metu.

Birutė Papečkienė
Sutrupinta „Tėviškės Žiburiai“

Norilską ką jau atveža, tai gyvas neišvažiuosi. Aš su jų nuomone nesutikau ir niekur neįsidarbinau. Vis reikalavau, kad mane išleistų pas tėvą. Tada mane nuvedė į štabą pas pulkininką, nes aš atsisakiau įsidarbinti ir likti Norilске. Tas pažiūrėjo į mane ir sako, kad tu dar jaunas, galėtum dirbti. Paklausė manęs, kur tėvai. Aš pasakiau, kad Krasnojarsko krašte. Jis aiškina, kad Norilskas žemynui nepriklauso ir neturį teisės išleisti. O aš labai bijojau likti Norilске ir mirti. Vieną kartą pulkininkas man davė nukreipimo lapelį į mdicinos komisiją ir pamokė pasidaryti invalidu, nes tik tada galėsią išleisti. Aš jam sakau, - tiek metų iškentėjau ir sau nekirtau nei rankos, nei kojos pirštų. O dabar, kai esu laisvas, to net nesiruošiu daryti. Jis supyko ir sako, tiek metų mes tave mokom, mokom, o tu dar mūsų gyvenimo neišmanai. Sako, kvailys, paimk puoduką, įberk pakelį arbatos ir pavirink, kai arbata pritrauks, išgerk vieną, antrą, trečią. Kai ims akyse rodytis rutuliukai, su siuntimu netinki Šiaurei. Tada atneši pažymą į štabą ir išleisim. Mane čekistai privertė pakelti ranką prieš savo sveikatą. Pas tėvą išvažiauvau.

Mane nuvežė į Nadeždos aerodromą. Ten man belaukiant, atvežė dar vieną lietuvį, Gasiūną, bet jį apstoję sargybiniai saugojo. Pasitaikius progai, gavau pasikalbėti. Pasirodo, nuo mano krašto. Jį vežė į Lietuvą pertardyti. O man dar 10 metų reikėjo būti ištėrime. Grįžęs Lietuvon, aš jį sutikau, dirbo projektavimo institute.

Knyga „Norilsko Vyčiai“:
(Atsiminimai): Jaunimui/sudarė Bronius Zlatkus, Vilnius „Vyturys“ 1992.

TIKĖJOM - IŠLIKSIM

(Atkelta iš 1 psl)

metus ir 1955 m. balandžio 3-ią mane paleido.

Likę gyventi Norilске negavo jokio gyvenamojo ploto. Tad jie ėmė rankiotis statybose įvairius lentgalius ir tuojau pasistatė lūšną.

Tas jų namas tuojau gavo vardą „Vienuolynas“. O jį gyventojus draugai vadindavo vienuoliais. Joną Kisielių laikė „vienuolyno“ vedėju, nes jam pirmam kilo mintis statyti, jis buvo energingiausias. Ko trūkdavo, tuojau surasdavo. Savo lūšną net išitinkavo, išsidažė. Pirmieji gyventojai buvo Jonas Kisielis, Leonas Greičūnas, Stepas Montvila, Kazys Rambutis, Jonas Križstanavičius ir Juozas Kazlauskas.

Vėliau prie tos lūšnos vis pristatydavo ir apsigyvendavo vis daugiau. Jie priėmė gyventi ir Juozas Bičkūno šeimą. Ten ateidavo kunigai laikyti šv. Mišių, sutuokti.

„Vienuolynas“ plėtėsi, visi sugyveno ir buvo patenkinti, kad turi pastogę.

Kai mane paleido, aš pas juos nueidavau, man ten patiko, bet gyventi ir pasilikti Norilске nenorėjau. Stengiausi kaip nors išvažiuoti į Lietuvą arba pas tėvą, ar pas seserį į tremtį.

Vienuolynė šeimininkavo paleista iš lagerio Baržanskiėnė. Stepas buvo išrinktas ūkvedžiu, jam teko rūpintis maistu. „Vienuolyno“ gyventojai laikinai priglausdavo iš lagerių paleistus lietuvius.

Nors iš lagerio išleido, bet iš Norilsko dar nenori. Randu laikraštyje Ministrų Tarybos žinutę, kad leista susijungti šeimoms TSRS teritorijoje. Aš tą laikraštį parodau komendantui ir prašau, kad mane išleistų pas tėvą į Krasnojarsko kraštą, Ačinsko miestą. Man jis atsakė, kad mes sveikų žmonių iš Norilsko neturime teisės išleisti. Girdėjau iš sargybinių, kad jei į

Likę gyventi Norilске negavo jokio gyvenamojo ploto. Tad jie ėmė rankiotis statybose įvairius lentgalius ir tuojau pasistatė lūšną.

Lūšna - "Vienuolynas"

(continued on page 5)

MINTYS BIRŽELIO TRĒMIMAMS

(Skaityta Sydnėje birželio 10 d. minėjime)

Algis Bučinskas

Lietuvą rusams okupavus 1940 m. birželio 15 d., paleistiems komunistiniams kaliniams buvo suorganizuotas jų pagerbimo mitingas birželio 29 d. kur LKP vardu M.Meškauskienė paskelbė partijos reikalavimus "...tučtuojau panaikinti esamą konstituciją, turi būti suimti visi liaudies priešai ir konfiskuoti jų turtai, iš valstybės aparato turi būti nuodugnai išvalyti liaudies priešai"

Kas trečias suaugęs lietuvis tapo sovietinių okupantų vykdyto genocido ir teroro auka, bet tautos tragedijos istorija dar tik pradeda rašyti ir klausimas kyla ar ji bus teisingai parašyta.

Zigmas Zinkevičius išleistoje knygoje 2004 m. "Istorijos iškraipymai" išvardina visą eilę mūsų dabartinių veikėjų, kurie skirtingai vertina Tautos nueitą kelią ir jų supratimą mūsų okupacijos laikotarpiu.

Mes pragyvenome du valdovus, kurie istorijos puslapiuose bus atžymėti kraugeriais: tai Hitleris, kovojęs už nacionalizmą ir Stalinas, ieškąs žmonių lygybės komunizme.

Vokietija po karo atsilygino už padarytas antihumaniškas žalas. Rusija vengia šios temos. Algirdo Stankevičiaus knygoje "Žemiškasis pragaras ir jo veikėjai" psl.56 rašoma:

"Tai kas turėtų priminti apie šamokslą, neteisėtumą ir kelių dešimčių milijonų gyvybių aukas MRP pradėtame grobikų kare, deja primena dažniau apie mūsų priklausomybę, buvusių lyg ir "savaime", "istorijai nulėmus". Patarimai "neprisiminti praeities" reiškia, kad blogoji praeitis nemėgsta papeikimų."

"... kad Atlanto chartija, žadėjusi visiems pavergtiems laisvę po karo, liktų sulaužyta Rytuose. Ten mat liko kitas tironas, kurį iki šiol norėtų kaip geresnį (nors išūdė triskart daugiau negu Hitleris)"

Trėmimams į pragaro lagerius daug nereikėjo, pagal Juozą Urbšį, užsienių reikalų ministerį:

"Teismo funkciją atliko, žinoma už akių, garsioji OSO (Ypatingoji tarnyba). Juk tardymai slapti, teismai taip pat slapti, ir niekas nuzužinos už ką mes nuteisti"

Jonas Kreivėnas pasienio policijos tarnautojas tokio teismo nubaustas savo prisiminimuose rašo:

"Kai dabar pagalvoji visi tą niekuo nekaltą kalinamą žmogų skriaudė ir kankino, pradėdant mažiausiu parazitū - utėle, ir baigiant

aukščiausių viršininku - politruku. Visi jie dirbo sutartinai: vieni kraują čiulpė tiesioginiai, o kiti - iškankindami fiziniai ir dvasiniai, ir marindami badu."

Taip tapo "liaudies priešais" ne tik valstybės tarnautojai, bet ir ūkininkai žemdirbiai, amatininkai, jų senukai tėvai, maži vaikai - visi jie be išimties talpinami į vagonus ir vežami į vergiją. Tai tau ir vienybės laisvė!

Kai Sibiro taigose lietuvis vergas nebepajėgia vilkti kojų per pusnis į miško darbus, jį nušauna ir palieka ir niekas apie tai nesirūpina. Tuo tarpu kai arklys nudvėsia - šaukiamas veterinaris atlikti tyrimus ir valdžia reikalauja pateisinamo dokumento dėl pradžios arkliaus. Tai yra faktas įrodantis, kad gyvulys buvo svarbesnis už žmogų.

Arvydas Anušauskas, Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorius į mano emailą atsakė:

"Laba diena, I Jūsų klausimą dėl iš Lietuvos ištremtų į Sibirą žmonių skaičiaus galiu atsakyti, kad buvo dvi žmonių kategorijos:

1. Ištremti į Sibirą, kuriems jau vietoje jiems buvo paskelbiama, kad jie Ypatingojo pasitarimo sprendimu turės iki gyvos galvos gyventi Sibire. Tokių buvo apie 125 tūkst. žm.

2. Suimti, įkalinti Lietuvoje ir išvežti į Sibirą ar kitur už Lietuvos ribų esančius lagerius. Tokių žmonių buvo apie 150 tūkst. Dauguma jų buvo išvežti paskyrus karo tribunolų ar Ypatingųjų pasitarimų nuosprendžius, bet tarp jų buvo apie 25 000 žm., kurie buvo išvežti be nuosprendžių ir tik lageriuose tie nuosprendžiai buvo paskiriami."

Tuo tarpu, skaitant įvairią literatūrą, peršasi mintis, kad ne taip lengva sudaryti pilnus sąrašus, nes buvo atvejų kai ne tie žmonės papuolė į suimamųjų tarpą. Kiek visur buvo išžudytų... taip tų tikrų skaičių ir nežinosime...

Bet grįžtant prie šiandieninės minties už ką ir kodėl buvo ištremti ir ar teisingi sprendimai niekas nenori aiškintis. Teisėjai dalinę tas bausmes, dar šiandieną tebėsdė savo krėsluose. Stribai yra skaitomi

to trucks, which started up and then drove away. Not one of us dared to look out the window.

As the last "politicals" were led away, (there must have been 42 or 43 of them) the women in our cell lay down in tears. After a while, when we had all calmed down a bit, I got up, and quietly opened the window just a little bit. I saw

(continued on page 6)

Paminklas Kauno Petrašiūno kapinėse
Komunistinio Genocido aukos Lietuvoje, 1940-1957m. nužudyti 2430 žmonės kariai, šauliai, sukilėliai, vietinės rinktinės kariai, Lietuvos partizanai, kiti rezistentai ir jų šeimos.

garbingi žmonės, o sugrįžę pase tebenešioja "du kryželius" kas reiškia "tavęs reikia saugotis".

Jei mūsų jaunimas nori vykti apžiūrėti ir aptvarkyti Sibiro kankinių kapus, gauna Putino atsakymą, kad vizos neišduodamos nes skaitoma, kad ta kelionė "politikos propagandos tikslams".

Žydai sugebėjo surankioti kiekvieną geto sargybinių ir atvesti į įvairių šalių teismus, o kaip mes lietuviai?

Kodėl mes negalime reikalauti atlyginimo? Juk Stalino žiaurumu patys rusai šlykštėjosi ir Chruščiovas pradėjo masinius atleidinėjimus iš vergijos pančių, o dabar kai pradėdi klausinėti jaunesnį lietuvių, pajunti jame abejonę ar kartais tikrai tas žmogus nebuvo vertas tos tremties.

Man atrodo, kad atsakymas yra paprastas, Lietuvoje tas klausimas neturi būti tik gvildinamas ar diskutuojamas, bet turim lipti ant stogų ir stipriai šaukti, kad mūsų tauta yra rusų genocido išprievartauta, kad dar tebevaikšto gatvėmis mūsų sesių ir brolių žudikai ir tiems kentėjusiems ir jų šeimoms turi būti koks atpildas.

Daug Lietuva prarado ir daug iškentėjo jos vaikai Sibiro taigose ir tolimuose Rytuose. Ne savo valia

jie ten atsidūrė: vieni sugrįžo, kiti liko, kiti sugrįžę tėvynės nustumti išvyko kitur, kitus priglaudė Karaliaučiaus, Latvijos padangės, nes Paleckis nenorėjo savųjų, kad primintų jo tautos išdaviko darbus.

Prisimenant tuos kankinius, kurie žuvo ir nesugrįžo į savo Tėviškes, pagerbkime atsistoję tylos minutę, kiekvienas paskendę savo asmeniškąje maldoje.

Kauno Petrašiūno kapinėse
Lietuvos kančių memorialas
1940-41 ištremta apie 13,600 žmonių

A.† A. Michalina Petraitienė

Velionė mirė slaugos namuose balandžio 30 d., būdama 89 metų amžiaus.

1949 metais Michalina su trimis dukromis atvyko į **Hobartą** pas savo vyrą Juozą, kuris atvyko 1948 metais. Jis dirbo cinkų fabrike.

Abu dirbdami pasistatė didelį namą Glenorchy. Lankydavo lietuvių parengimus, Michalina priklausė moterų draugijai. Gražų gyvenimą sudrumstė vyro Juozo 1983 metais ir dukros Kristinos - 1996 mirtys. Nors ir ligota, Michalina gyveno viena dideliame

name. Ją lankė dukros Janina ir Irena. Žentas Martynas jai daug padėjo.

Artinantis senatvei, ir ligoms padidėjus, negalėdama viena gyventi, buvo patalpinta į slaugos namus. Ją lankė Apyl. Valdybos nariai, atvykęs kunigas iš Melbourne ir daugelis draugų bei pažįstamų.

Šv. Teresės bažnyčioje gedulingas pamaldas aukėjo parapijos klebonas Ted McCormack. Atsisveikinimo žodį ir maldą "Sveika Marija" paskaitė Juozas Paškevičius, angliškai G. Radzevičienė. Po pamaldų palydėta į amžino poilsio vietą. **Išėkis Ramybėje.**

J. Paškevičius

MARTYRS OF ŽEMAITIJA...

(from page 4)

minutes, and in all, these transfers continued for a few hours. It looked like Russian guards conducted the prisoners, after Vaitkus called out their names. As the "politicals" were led away, we heard their voices calling: "Jezus, Marija! Where are you taking us?!" We realized that the "politicals" were being moved

Moterys dirba vyriškus sunkius fizinius darbus.

(Tęsinys)

Susiradome mergaitę, kuri vis prašė tušinuok ir jai padavėme. Pirmiausia aš ant jos delno užrašiau savo vardą. Paprasčiau, kad ji užrašytų savąjį ant mano delno. Ji nesuprato, ko aš noriu iš jos. Mūsų bendrakeleivis turistai jai paaiškino. Pasirodo ji nei skaityti, nei rašyti nemoka. Susigėdusi tuoj spruko šalin. Bendrakeleivis mums paaiškino, kad rašymo priemonę ji būtų pardavusi. Gaila, kad daug jaunimo - beraščiai...

Moterys dirba vyriškus sunkius fizinius darbus. Kaip antai: ant galvos neša 7-8 plytas. Kur stebėjome jų darbą dirbo trys prie plytų gražiai sudėtos krūvos. Viena iš jų dėjo plytas ant galvos. Viena neša, kitai uždeda, ta sugrįžta. Ir taip be paliovos. Kitoje vietoje stebėjome, kaip atsitūpusi moteris skaldė akmenis su didžiuliu plaktuku. Dirbančios vilki sarius, matosi kaip žliaugte žliaugia prakaitas nuo veido. Dirba nesidairydamas ir galvoju, kad be atokvėpio. O gal...?

Prekyba turguje vyksta vyrų rankose. Tik retai kur matai prekiaujančią moterį. Prekių įvairumas, bet Egipte, Kairo didesnis pasirinkimas. Parduotuvėse daugiausia

medžiagos moteriškiems "sariam." Spalvos gražios, švelnios. Gatavų rūbų parduotuvėse indiški moteriški, vyriški. Gatvėse jaunimas dėvi įvairius rūbus, griežtų taisyklių nėra. Dauguma moterų su "sariais" vyrų su trumpomis kelnėmis nesimato.

Kurortiniame mieste Goa dauguma turistų. Moterys net

pajūrio prekybos gatvėje vaikšto su trumpikėmis ir liemenukais, sėdi - pietauja ar paprasčiausia gurkšnoja kavą ar vaisvandenių.

Čionykščiai pripratę prie tokio apsigėmimo ir nesistebi matydami nuogus pilvus, kuriuose matosi įverti auskarai arba šlaunys ar rankos išstatuotai įvairiais piešinukais. Šis Indijos kampelis labai panašus į civilizuotą kraštą. Mat šis miestas yra turistinė vieta. Kas važiuoja pailsėti nuo kasdieninių rūpesčių, be abejojimo, jeigu leidžia kišenę, daugelis pasirenka Goa kurortą. **M. Geštautienė (Pabaiga)**

Indijos vartai Mumbai

MARTYRS OF ŽEMAITIJA...

(continued from page 5)

two lines of Russian soldiers standing in the prison yard. A truck stood next to the open gate, its top covered with small fir trees, and its tailgate let down. I saw one of the "politicals", a gag tied around his mouth, being pushed and shoved between the lines of soldiers, toward the truck. There was a bench pushed against the back of the truck, and the man was forced to step up on it and then disappeared into the truck bed under the trees. A few minutes later, another man was brought out, and he entered the truck in the same way. I wasn't able to see if his mouth was gagged. Then I saw that one Russian soldier had his rifle pointed towards my window. I shut it quickly and lay down.

Statement of J. Bertausius, a prisoner:

I had been sent to prison accused of conducting people to German territory. I shared space with political and criminal prisoners from April 15th through June 25th. We heard cannon fire on June 22nd, and from that day, we were held in the prison without food. On the morning of June 24th, no one came to check the roll of prisoners, and no guards appeared at all. Around 10 o'clock, looking through the window, we saw a Russian truck, full of armed soldiers, stopped in front of the prison. They had been hailed by the prison doctor, who spoke at length with the Russian officer. We heard him ask for instructions as to what should be done about the prisoners, seeing that there were no offi-

cial from the party or the NKVD. The doctor was himself preparing to flee.

The Russians all piled out of the truck, surrounded the prison, set up guard posts and halted all traffic about the building. At that moment, the prison superintendent Vaitkus appeared, along with a few other prison guards, Žalimas, Kavaliauskas, Milaučius, Balniškaitė, Stonys, Sūngaila, Raibužis, Balvočius, Jocelis.

At about 11 o'clock a car drove up with one NKVD officer, and Vaitkus's voice was heard from the office: "Bring in all the political prisoners' files". Vaitkus then ordered Balvočius to transfer all political prisoners from cells 2 and 3, to cell 7 on a lower floor.

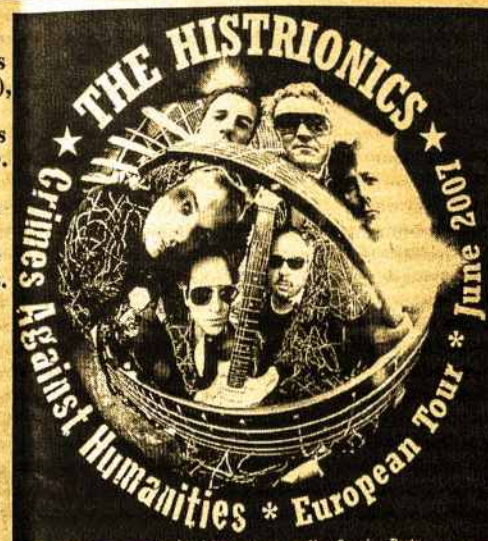
Prisoners in cell 1, where I was being held, began to plead for food. Vaitkus, holding two pistols, came in, with one of the Russians, who had a light machine-gun, and Vaitkus cursed us all as "Smetonininkai". Ordering us to quiet down or he would shoot us all right there, he made everyone lie down on the cement floor.

Evening passed without a roll call of prisoners in our cell, and we all lay down for the night. After about an hour or so, dreadful noises were heard from cell 7, and as this horror did not stop, three truck motors were started, along with an equal number of tractors, to cover it up. Soon we heard painful moans and

Europos muzikos ture dalyvauja mūsų Danius Kesmas (organizuoja), Stepas Levickis (dainininkas) ir Tomas Zdanius (būgnininkas).

Jie Venecijoje, Italijoje atidarė Australijos "palapinę". Tai didelė garbė mums lietuviams. Anglų "palapinę" atidarė garsusis muzikas Elton John.

Valio Australijos lietuviams atstovaujantiems Australiją!

Darren Knight Gallery, Sydney in association with Den Haag Skulptuur, the Australia Council and Curators Without Borders, Berlin present:

**THE HISTRIONICS
"Crimes Against Humanities"
European Tour, June 2007**

Wednesday 6th: "Shock and Oar" at the Australian Opening Party - Venice Biennale 2007, Palazzo Zenobio, Venice, ITALY

Saturday 9th: fluc, Platerstern 5, Vienna, AUSTRIA

Friday 15th: Opening of Den Haag Skulptuur 2007: De Overkant / Down Under, Lange Voorhout 15, The Hague, THE NETHERLANDS. (The exhibition will be officially opened by her Majesty the Queen)

Wednesday 20th: Clärchens Ballhaus Mitte, Augustrasse 24, Berlin, GERMANY
www.myspace.com/thehistrionicsartrock

Paiėskomas

Juozas Alencikas, gimęs 1922 m. Zadeikių kaime. 1944 m. išėjęs į Plechavičiaus rinktinę. Ryšys nutrūko, manoma, kad atsidūrė Australijoje. Paiėško sesuo Aldona Budreikienė-Alencikaitė. Kas žino jo likimą, prašau pranešti adresu villjapet@gmail.com

Prašau pranešti kiek būstu skolinga - atsilyginasiu.

Dalia Pyragiūtė Gordon

After a short time, the trucks' engines sounded much louder, and they all drove off, carrying the prisoners away, still moaning and wailing, begging for help. Terrible, cruel and atrocious curses were heard as well. When the trucks had left, all became quiet, and after a while, I fell asleep. When I awoke, the sun had risen, and it was around breakfast-time. There were a few Russian soldiers standing outside the prison, and some of the Russian prisoners spoke with them through the window. The soldiers asking what is this place, the prisoners answered that it was indeed a prison. They complained that we had been left here without eating for three days, and asked the soldiers to look around the prison yard to find a jailer. The soldiers said they found no guards, in fact, there was no one around at all. (To be continued)

Aukos kunigui ir Parapijai

R Kaunas \$55 ir V. Židžiūnas \$15.
Dėkojame už aukas.

Melbourno Parapijos Taryba

Aukos „Tėviškės Aidams“

Po \$20 A. Kairaitis, Vir J. Juška, M. Igaunienė, po \$10 V. Židžiūnas, M. Prokopavičius, Anonimus, \$5 St. Tamošaitis.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas, taip pat prisijungusiems 2007 metams prenumeratą.

ALKF ir „Tėviškės Aidų“ darbuotojai

Motinos diena Geelonge Ir pasveikinome, ir paminėjome

"Gegutės" šokėjai suvaidina "Ejo vaikučiai į mokyklėlę"

Jeį klausysiesi Lietuvoje itin populiarių Pageidavimų koncertų, matysi, kad žiemą, vasarą, per šventes ir kasdienybę daugiausia dainų ir linkėjimų skiriama brangiausiam žmogui - mamai. O per Motinos dieną jai išreiškiama ypatinga pagarba ir meilė. Kaip paminėjo perskaičiusi choro "Viltis" dirigentė Aldona Scano, lietuvių kalboje kaip jokioje kitoje gausu širdimi, mūsų dainomis ir pasakomis pažymėtų žodžių motinai pavadinti -mama, motinėle, močiute, motinyte.

Kaip ir kasmet, taip ir šiemet, Motinos diena į mūsų namus atėjo kartu su lietuvišku pavasariu. Ta proga susirinkusius geelongiškius, negalėjus dalyvauti bendruomenės pirmininkui Stasiui Šutui, apylinkės valdybos vardu pasveikino AV sekretorius Kaja Starinskas. Jis pakvietė tylos minutę pagerbti visas Anapilin išėjusias motinas- juk palaiminga motinos globa ir po mirties lydi vaikus.

Po to parodyta meninė programa, kuri specialiai buvo parengta Motinos dieni. Keletą tautinių šokių nuotaikingai sušoko "Gegutės" šokėjų liai. O suaugusiųjų grupės šokėjai iš "Lino" žavėjo ne tik darniais

sukiniais, bet ir naujais spalvingais Lietuvoje austais tautiniais kostiumais. Kaip visada netikėtumų pateikė dainininkai. Stasės ir Juliaus Lipšių duetas kartu su anūke Tegan parengė dainą "Unicorn" ("Vienaragis"), o "Aidų" ansamblio moterys pritarė pirmą kartą lietuviškai dainavusiai dešimtmetei Mirandai Tigani su mama Loretta.

Šįmet trys "aidietės" tapo močiutėmis, tačiau ansamblui atliekant dainas "Pamiršti namai" ir "Balta gulbė", jų balsai tebeskambėjo kaip ir jaunystėje. Žiūrovus sujaukino mažųjų geelongiškių vaidinimėlis "Plaukia žąselė", suvaidintas akompanuojant mažajai Mirandai. Programą užbaigė "Vilties" choristai, atlikę dainas "Atleiski, mama", "O atsimenu namelį", "Mylėki motiną brangia" ir "Jau sutema temela", akompanavo Aldo Kovacs.

Po meninės dalies Kaja Starinskas, Valdybos vardu padėkojo židiničiams už paruoštus pietus, o programos dalyviams po padėkos buvo įteiktos dovanėlės.

Jurgis Tauragiškis

Sveikiname Brigitą Balbaitę - Bachelor of Speech Pathology

Brigita completed a four year course at La Trobe University and graduated in March 2007 with a Bachelor of Speech Pathology.

Brigita was admitted into the La Trobe University Golden Key Society for academic excellence. During her final year of the degree course she was part of a team that designed a website titled "Preschool speech and language intervention techniques/strategies" that won a prestigious award.

Brigita is currently employed at the Southern Autistic School located in East Bentleigh working to improve the speech of autistic children.

Šventosios Dvasios Diena Adelaidėje

Elena Lomsargienė

Adelaidės ateitininkai gegužės 27 paminėjo, šv. Kazimiero bažnyčioje, šv. Dvasios šventę. Prieš altorių iškeltas švč. Sakramentas, pastatė kuopos vėliava, ir prieš šv. Mišias pravedė maldą ir litaniją į šv. Dvasią. Šis pamaldumas į šv. Dvasią buvo pagarsintas šeštadienio liet. radio valandoje, kas, manau, prisidėjo prie pakilinės nuotaikos. Ant stalo prieš altorių degė žvakučių ežerėlis, primindamas, kiek amžinybėn jau iškeliavo brolių ir sesių įdėjos... Šventos valandos rengėjams buvo ypatingai džiugu, kad gražus būrelis parapijiečių įsijungė į maldas.

Likimas retina Adelaidės ateitininkų gretas, bet kol jų vis dar yra gerokai virš dešimties - šv. Dvasiai skirta valanda bus išlaikyta. Kai jų liks mažiau, reikia penkių skaitytojų, kažin, kiek liks parapijiečių? - tai jau šiandien reikia svarstyti, kas dėsīs su veikla mąstant apie ateitį. O mąstyti seniai laikas, ypač, kad turime daug "nieko neveikiančio" jaunimo, kuris dauguma žymiai kitaip galvoja nei vyresnieji.

Iš tikrųjų, veiklos nykimu kaip tik reiškiasi išėjimo būties tikrovė. Rodos, atsivežėme ir gyvenome lietuviškoms nuotaikoms, bet, kažkodėl, jos nežymiai senka... Tad ar nereikėtų šv. Dvasios dieną daryti tautinę ir dvasinę išpažintį ir tirti savo tikėjimo pirmatas?... O tų pirmatų yra daug: asmeninės, šeimyninės ir tautinės; psichologinės, filosofinės ir politinės; ekonominės, visuomeninės ir dorybinės; gamtinės, kultūrinės ir techninės... ir kiekviename žmogaus asmenyje jos turi būt suderintos, ir kiekviename veiklos organizavime atsizvelgtos ir subalansuotos; kai to nėra - išigali trūkumai, tuštybė, nykimas. Taip, kaip J.A.Valstijose užsidaro lietuviškos parapijos, o jos sunyksta pačių lietuvių valia, tai matome, kad tradicinis religingumas nėra tas akstinas, kurio laikydamiės laimėsime tautinį ar tikiybinių patvarumą išėjimoje. Jeigu, anot Maironio, "kryžius gyvatą žadėjo", tai kodėl turėdami kryžių žūvame? Tikrovėje, jei lietuviai ir Tėvynėje pro pirštus žiūrės į savo gyvastingumo

reikmenis, jie bus užtvindyti imigrantais, ir vietoje lietuvių Lietuvoje gyvens... malajiečiai.. sudaniečiai?... tuoksīs su lietuviais.. ir žemė bus Rusijos, ar Lenkijos, pasisavinta... nes bus sunaikintas tautinis ir filosofinis ypatumas. Esame gyventojų skaičiumi per silpni atsispirti prieš didžiuosius savo kaimynus; mūsų atsparumui reikia dvasinės, ūkinės ir techninės politikos bendradarbiavimo.

Čia labai tiktų prisiminti kun. Astijaus pamokslėlį apie "šventųjų pavertimą lėlėmis". Pagalvojus, kad tikybiškai su šventaisiais žaidžiam, visuomet tik progaiškai juos atsimindami, Aure, ar tokia "lėle" netraktuojame ir švč. Trejybės asmenį - Šventąją Dvasią? Su atydziau pamaldumu kartą metuose tradiciškai bažnyčioje jai nusilenkiame, o namuose, darbovietėse ir veikloje pirmenybė teikiama - ekonomisto, finansininko ar politiko nuomonei, tai nusikalstame Šventajai Dvasiai. Kas dar blogiau, tai kad politinės, ekonominės ar filosofinės nuodėmės nėra išvardintos dvasinių nusikaltimų sąrašė, ir kaip bevardės blybės nėra išpaistamos; tad ir po išpažinties liekame neatsinaujinę. O kai už kokias filosofijas ir jų įgyvendinimo būdus balsuojame ir pasaulėžiūriškai laikom normaliomis, tai tartum Šventajai Dvasiai tariam: "Big deal" - "kas čia tokio".

Su šv. Dvasia turime gyventi kiekvieną dieną, ne tik, meldamiesi, bet žinodami, kas su jos tobulyste nesiderina. Kaip tik pilkoje kasdienybėje turime gyventi dorais ir visuomenškai protingais žmonėmis. Tačiau, deja, be protingo pirminio rikiavimo einamuosiuose reikaluose, kaip antai tikybose, tikėjimuose ir tikslumuose, atsimesime nuo mums Išganymo žadėtos palaimos.

"Visa atnaujinti Kristuje!" turi būti ne tik ateitininkų, bet ir visų katalikų uždavinys, ir "Ką darai - daryk gerai" Turi būti ne vien skautybės skautininkų veiklos akstinas, bet ir kiekvieno protingo lietuvio. Šie sūčiai nėra tradicijų užšaldymui sukurti.

Sunku tikėti? Anot kun. Astijaus - ne, reikia TIK EITI. Ėjimas gerumu ir esti gyvenimas su Šventąja Dvasia.

"Gegutės" šokėjai šoka "Žvirblį".

Aukos Pasaulio Jaunimo Dienom 2008

\$400 Z. Mackevičius,
\$200 A & P Iva,
po \$100 L.Budzinauskas, A & E Tomkins, P.Bimba, M Žiogienė, A. Volkienė, V.P. Šeima,
po \$50 O.Binkienė, D.H. & L Kaladės, Šmitų šeima, E.Dainutienė, V. Kružiene, M.Sažienė, S.Pikelienė, A.Klimas, M.Didžys, \$40 E.Varnas,
po \$30 A.Urbonavičienė, D.Simankevičienė, V. & T. Požiūnai, \$25 V.Danius,

po \$20 E. & M. Šidlauskai, V.Talačka, A. Stupuras, D. L.K. Vytenio šauliai.

Ačiū, kad parėmėte mūsų lietuvišką jaunimą Pasaulio Jaunimo Dienų 2008 kelionėje.

Teatlygina Jums Dievas savo malonėmis.

Kunigas Algirdas Šimkus
Bronė Staugaitienė (iždininkė)

Vytautas V. Landsbergis.

Ežio laikraštis

Skiriama G. Vainauskui

Kadaise Rudnosiukiškių miškas vešliai augo ir klestėjo, girios paukšteliai čiulbėjo ulbėjo, pievų gėlytės žydėjo ir kvėpėjo, o kazlėkai blizgėjo. Rudnosiukas vaikštinėjo po mišką susižavėjęs, viskuo džiaugėsi ir rašė eileraščius apie miško grožį:

*Kalnai nekelmuoti,
Pakalnės nenuplėkė,
Visi jūsų grožiai
Senobinei tiki...*

O Ežys, pasislėpęs už krūmo, įtariai stebėjo visa tai, užuodė ir girdėjo. Ir labai nepatenkintas murmėjo:

- Kojie visi čiulba, džiaugiasi ir kvėpia? Argi nemato, kad viskas yra žymiai blogiau, negu atrodo. Antai, kiek šiukšlių grioviuose primėtyta! Kazlėkai sukirmėję, o varnos krankia tiesiog šlykščiai...

Ir nutarė Ežys studijuoti žurnalistiką, kad paskui galėtų visiems miško žvėreliams paaiškinti, jog nėra čia ko taip labai džiaugtis.

Pastudijavo metus kitus ir išleido laikraštį „Rudnosiukiškių naujienos“. Tame laikraštyje juodu ant balto išdėstė, jog Rudnosiukiškių girioje viskas yra labai blogai: visi žvėrys yra vagys, o visi paukščiai - sukčiai. Ir netrukus turėtų įvykti pasaulinė Rudnosiukiškių katastrofa!

Pirmieji į Ežio laikraštį perkaitė kiškiai, ir jų uodegytės ėmė tirtėti tirtėti. Kiškiai buvo gana paprasti, neišsilavinę žvėreliai - jie tikėdavo viskuo, kas parašyta.

- Žiūrėkit, naujame laikraštyje parašyta, kad netrukus mus gali suėsti į mūsų girią atklydę sužvėrėję kiškiai! - pasibaisėję jie skaitė naujojo laikraščio antraštes.

- O čia parašyta dar baisiau, - verkė kiti, - esą mūsų morkos yra nuodingos, užterštos ir valgyti jas be galo pavojinga! Nuo tokių morkų nulinks mūsų ausys!

- O čia parašyta, kad Rudnosiukas yra visiškai ne Rudnosiukas, o Asilas! O Asilas yra žmogėdra, o mes esame ne kiškiai, o runkeliai, - aimanavo tretai. Ir kiškiai apėmė toks siaubas, jog jie nutarė kuo skubiausiai straksėti lauk iš šio miško, į kitus - daug geresnius miškus, kur auga nenuodingos morkos ir nesibasto sužvėrėję rudnosiukai.

O Ežys vaikščiojo po mišką, pašiaušęs dyglius, ir kreivai šypsodamasis viską stebėjo. Pamatęs kokį nors kreivesnį medį, tuoj pat užkaldavo ant jo lentelę - „KREIVAS MEDIS. NIEKO GERO IŠ JO NEBEBUS“. Ir iš tiesų - medis netrukus nudžiūdavo. Priėjęs prie upelio, išmeigdamo lentelę su užrašu - „VANDUO UŽTERŠTAS. NEGERKIT, NES PAVIRSIT ASILAIŠ!“ O prie kazlėkų palikdavo perspėjamuosius laiškėlius - „SPECIALISTAI PERSPĖJA - ŠIE KAZLĖKAI YRA BE GALO NUODINGI!“

Netrukus naujojo laikraščio poveikį pajuto visi girios gyventojai - jie paniškai ėmė bijoti gyventi šiame miške. Tačiau tuo pat metu neišmanėliai dievino ir garbino Ežį, mat jiems atrodė, kad laikraščio leidėjas yra be galo išmintingas ir viską žino.

Ilgausiamis vaidenosi, esą Ežys rūpinasi jų saugumu, it koks ponas Dievas! Tad pirkto naujajį Ežio laikraštį tirtėdami ir dantimis grieždami bei pakraupę skaitė apie vis didesnes miško blogybes!

O Ežys patenkintas turtėjo ir turtėjo, pelyndamasis iš miško žvėrelių kvailumo. Netrukus ant kalno pasistatė deimantinę pilį su smaragdo langeliais... O vakarais, išėjęs į pilies bokštą su garsiakalbiu rankoje, visus smagiai gąsdindavo:

- Eit jūs Rudnosiukiškių neišmanėliai! Atminkit, kad tie, kurie skaito „Rudnosiukiškių naujienas“ žino gerokai daugiau už tuos asilus, kurie mano laikraščio neskaity!

Ežiui ėmė patikti šis nesudėtingas žaidimas - visus gąsdinti! Jis suprato, jog prie baimės prirpantama, tarsi prie kokių sultingų morkų. Ir tada kiškių organizmas ima reikalauti vis šiurpesnių ir baisesnių istorijų... „Netrukus galėsiu jau antrąją pilį sau pašistatyti - su aukso stogeliu ir sidabro unitazėliu!“ - patenkintas svajavo Ežys.

Tai suvokęs, Ežys ėmė ieškoti vis naujų ir naujų gąsdinimo būdų! Kartais nufotografuodavo kokį nors nugaišusį lapiną arba katiną ir tą nuotrauką išspausdindavo pirmajame puslapyje. Visi skaitydavo tirtėdami ir tarpusavyje pašnibždom kalbėdavosi:

- Matei laikraštyje išspausdintą nudvėsusio katino nuotrauką? Teisus buvo ežys, sakydamas, kad Rudnosiukiškėse - nieko gero! Tikrai netrukus pasaulio pabaiga! Ir ėmė visi žvėreliai ir paukšteliai inkšti, zyti, liūdėti ir iš savo urvelių nebeišlįsti... O kiti lėkė lauk iš tos nelaimingos Rudnosiukiškių girios supratę, jog tokios nykių ir beviltiškos girios pasaulyje daugiau ne su žiburiu nesurastum!

Vienintelis Rudnosiukas su šiuo reiškinio niekaip susitaikyti nenorėjo. Jis vis galvojo, kaip padaryti, kad gyvenimas girioje būtų vėl toks pat gražus, koks buvo anksčiau, kai visas miškas vešliai augo ir klestėjo, kai girios paukšteliai čiulbėjo ulbėjo... Kai pievų gėlytės žydėjo ir kvėpėjo, o kazlėkai blizgėjo.

Ir nutarė Rudnosiukas veikti! Pirmiausia, jis nuplėšė prie kreivo medžio prikaltą lentelę su užrašu - „KREIVAS MEDIS. NIEKO GERO IŠ JO NEBEBUS“. Ir užkabino kitą - „LABAI GRAŽUS MEDIS. UŽAUGĘS JIS BUS GIRIOS KARALIUS!“

O aptikęs giroje ir kitus Ežio užrašus, juos irgi kaipmat pakeitė gražesniais. Vietoj „VANDUO UŽTERŠTAS. NEGERKIT, NES PAVIRSIT ASILAIŠ!“ Rudnosiukas užrašė - „NUOSTABUS SKONIO ŠALTINIO VANDUO. BŪKIT GERI, NETERŠKIT, NES VANDUO - TAI MŪSŲ SVEIKATA! O prie kazlėkų užrašė - „SPECIALISTAI PATARIA - ŠIE KAZLĖKAI YRA BE GALO

SKANŪS. YPAČ - PAGAMINTI SU BULVĖMIS IR GRIETINĖS PADAŽU“.

Iš Rudnosiukiškių girios bėgantys žvėreliai netikėtai sutriko - kuo dabar tikėti? Ar tomis baisiomis „Rudnosiukiškių naujienomis“, ar šiais naujais užrašais? Ėmė jie ragauti upelio vandenį, ėmė gamintis namie skaniuosius kazlėkus ir ūmai suvokė, kad tai visiškai nenuodinga ir netgi labai skanu. „Tai gal ir pažadėtoji pasaulio pabaiga neįvyks?“ - svarstė jie ir pamažu nedrąsiai vėl ėmė grįžti į savo gimtąsias olas bei lizdelius.

Vienintelis Ežys tomis naujovėmis buvo be galo nepatenkintas. Jis atėjo pas Rudnosiuką ir puolė jį barti:

- Kaip tu drįsti kalbėti kitaip, negu aš? Juk aš apie tave savo laikraštyje galui tokių bausių dalykų parašyti, net nosis pajuoduos iš gėdos! Ir dar tavo nuotrauką išspausdinsiu, kurioje tu sėdi ant naktinio puoduko - žinosi tada!

- Matai, Ežiuk, - nusišypsojo Rudnosiukas, - nesu aš tobulas. Esu visoks... Ir ant puoduko kartais sėdžiu... Ir Rudnosiukiškės yra visokios - ir geros, ir blogos. Ir Ežys yra - ir geras, ir blogas. Juk ir aš galui visiems parašyti, kad Ežys yra labai bjaurus, dygliuotas ir piktas savanaudis, it kokia dygliakaulė! Tačiau galui parašyti ir kitaip - koks tu geras ir puikus padarėlis! Ir tavo spygliukai visiškai nedėglūs! Juk žinai, kaip sakoma Rudnosiukiškėse - „vadink ežį kiaule, kriuksėti pradės“...

- Nepradėsiu kriuksėti, - piktai subambėjo Ežys, - gali vadinti kiaule, kiek tik nori.

- Gerai, pabandom, - pasiūlė Rudnosiukas ir ėmė šnibždėti, - Ežys yra kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė kiaulė...

- Kriu kriu, - staiga nei iš šio, nei iš to kriuktelėjo Ežys, nubėgo prie veidrodžio ir pasibaisėjęs pamatė, kad vietoj veido į jį spokso bjaurus, kiauiliškas kažkinio snukūtis su didelėm šnervėm...

- O siaube, kriu kriu... Klausyk, kriu kriu, Rudnosiuk, - ėmė maldauti Ežys, - gal gali kriu kriu, pavadinti kriu kriu, mane, pavyzdžiui, angelu, kriu kriu...

- Galima pabandyti, kodėl gi ne, - sutiko Rudnosiukas ir ėmė šnibždėti, - Ežys yra angelas angelas angelas angelas angelas angelas angelas angelas angelas angelas angelas...

Tik žiūri Rudnosiukas ir pats savo akimis netiki - Ežiui auga didžiuliai sparnai, jis pakyla virš medžių viršūnių ir sklendžia vakaro saulės link.

- Ežiuk, atsargiai, tik nenusvilks sparnų, - ėmė šaukti Rudnosiukas. Jam pritarė ir aplink stovintys nustėrę kiškiai, iš viso miško subėgę pasižiūrėti skraidančio žurnalisto Ežio.

Nusileido Ežys ant žemės, padėjojo visiems, atspirašė kiškių ir tarė: - Žinai, Rudnosiuk, visgi geriausia yra būti savimi ir daryti gerus darbus.

Be to, aš pastebėjau, kad nuo blogų darbų man ir pačiam bloga, o nuo gerų - gera. Rašysiu aš savo laikraštyje geriau apie gražius dalykus!

- Nebūtina vien apie gražius, - patikslino jį Rudnosiukas, - bet viskam, apie ką rašai, linkėk tik gero! Jei rašai apie kreivą medį, tai parašyk, kad jis tikriausiai išsitis, kai užaugs didesnis ir jo viršūnė pasieks saulės spindulius. Arba kuoliuką jam prikalk, pririšk, kad nenulaužtų vėtros. Ir palaistyk...

- Dabar supratau, - padėkojo Rudnosiukui Ežys, - tu esi mano angelas.

- Ne, tai tu mano angelas, - ėmė ginčytis Rudnosiukas.

- Tu angelas angelas angelas, - šaukė Rudnosiukui Ežys.

- Tai tu angelas angelas angelas, - šaukė Ežiui ir Rudnosiukas.

Netrukus jie abu jau skrido aukštai virš Rudnosiukiškių girios, o apačioje nustebę kiškiai šnibždėjo:

- Matot, kokia nuostabi mūsų giria, kiek joje gyvena puikių angelų!

Bernardinai.lt

Pakalbėkime apie sveikatą...

Jeį dažnai skauda galvą

* **Kūgio** pavidalo citrinos galiukas nupjaunamas taip, kad jo plokštumos diametras būtų maždaug 2-2,5 cm ilgio, ir priglaudžiamas prie smilkinio. Kai po juo esanti oda parausta, galvos skausmas atlgsta.

* **Kartais** galvos skausmą sukelia storosios žarnos užterštumas. Tokiu atveju reikia 3-6 dienas pabadauti ir kasdien daryti klizmas (į klizmos vandenį supilti 1 vidutinio dydžio citrinos sultis).

Gripas - sunki liga

Norint išvengti gripo, reikia racionaliai maitintis ir kasdien mankštintis, vengti pervargimo ir įtampų. Siaučiant gripui, reikėtų vengti žmonių susibūrimo vietų. Būtinai pasirūpinti, kad organizmas gautų pakankamai vitaminių C ir E, seleno ir cinko. Žiemą reikėtų vartoti ežiūolės preparatus (2-3 kartus per savaitę). Galima kasdien suvalgyti po skiltelę česnakų.

Labai atsargiai reikia elgtis su vaistais, kurių galima nusipirkti be recepto, - jie gali užslopinti gripo simptomus, bet jo negydyti. Sergant būtina gulėti lovoje. Net kai kūno temperatūra normalizuojasi, reikia dar 2-3 dienas pabūti namie.

ŠYPSOKIM

Patarimai tėvams, kaip auklėti vaikus

1. Kai baigsite žinisti su vaiku, padėkite jį ten, iš kur paėmėte.

2. Ką daryti, jei sūnus iliupo į medį ir nebegali išlipti? Jokių būdu nebandykite purtyti medžio ir nemėginkite numušti berniukščio pagaliu. Rudenį vaikas prinoks ir nukris pats. Arba jį pakas pirmosios šalnos.

3. Jei nebeturite ką pasakyti vaikui, pritrūkote žodžių, liepkite jam eiti praustis.

4. Jei norite, kad vaikas jus išgirstų, pamėginkite kalbėti tyliai su kuo nors kitu.

5. Jei pastebėjote, kad vaikas rūko, neskubėkite jo bausiti. Gal jam jau kur kas daugiau nei dvidešimt. Bernardinai.lt